

WHISTLEBLOWING-OHJEISTUS

Väärinkäytösten ilmoittamisen ja ilmoitusten käsittelyn periaatteet

Versio:	2.0
Voimaantulo:	1.6.2022, päivitetty 17.3.2023
Kohderyhmä:	Sonepar Suomi Oy:n henkilöstö ja muut sidosryhmien edustajat sekä liikekumppanit
Vastuuhenkilöt:	Whistleblowing-tiimi ja Sonepar Suomi Oy:n toimitusjohtaja
Hyväksyjä:	Sonepar Suomi Oy:n hallitus
Liitännäiset politiikat:	Sonepar Code of Conduct

1. Tausta ja ohjeistuksen soveltamisala

Tämä Whistleblowing-ohjeistus on hyväksytty Sonepar Suomi Oy:n hallituksessa ja sitä sovelletaan koko Sonepar Suomi Oy:ssä (jatkossa ”yhtiö” tai ”Sonepar”). Sonepar Suomi Oy kuuluu kansainväliseen Sonepar-konserniin.

Sonepar-konsernin ilmoituskanava tarjoaa koko Sonepar-konsernin ja siten myös Sonepar Suomi Oy:n työntekijöille, liikekumppaneille ja muille sidosryhmille mahdollisuuden ilmoittaa luottamuksellisesti yhtiön toiminnassa havaitsemistaan väärinkäytöksistä ja toiminnasta, joka rikkoo Sonepar Code of Conductia tai lakia, mm. Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta annetun lain (1171/2022) (jäljempänä ”ilmoittajansuojelulain”) luettelemilla lainsäädännön aloilla. Ilmoituskanava on tärkeä työkalu riskien vähentämiseksi ja luottamuksen ylläpitämiseksi, koska se auttaa yhtiötä havaitsemaan mahdolliset väärinkäytökset ja reagoimaan niihin varhaisessa vaiheessa.

Tässä ohjeistuksessa esitetään lain ja Sonepar Code of Conductin epäiltyjen rikkomusten ilmoittamista ja ilmoittajan suojaa koskevat periaatteet.

2. Ketkä voivat tehdä ilmoituksen

Ilmoituksen voivat tehdä kaikki Soneparin työntekijät, muut sidosryhmien edustajat ja yhteistyökumppaneiden edustajat, joilla on joko voimassa olevan tai päättyneen työ-, toimi-, tehtävä- tai sopimussuhteen taikka muun vastaavan suhteen vuoksi yhteys yhtiön toimintaan ja jotka työnsä, toimensa tai tehtävänsä yhteydessä ovat saaneen rikkomista koskevia tietoja yhtiöstä.

Ilmoituksen voi tehdä myös henkilö, joka on saanut rikkomista koskevia tietoja työtä, toimea tai tehtävää edeltäneiden neuvottelujen aikana.

3. Minkälaisista asioista voidaan tehdä ilmoitus?

Soneparin ilmoituskanavassa voidaan ilmoittaa yhtiön toiminnassa havaituista epäillyistä väärinkäytöksistä tai rikkomuksista, jotka koskevat lakien tai Sonepar Code of Conductin vastaista menettelyä.

Jos yhtiön työntekijällä on omaan työsuhteeseensa liittyviä huolenaiheita, pyydämme, että työntekijä keskustelee asiasta suoraan esihenkilönsä tai HR:n edustajan kanssa. Työsuhteeseen liittyviä asioita ei tule ilmoittaa eikä käsitellä tämän ilmoituskanavan mukaisessa menettelyssä.

Yleistä palautetta (esim. asiakaspalautetta) yhtiön toiminnasta voi jättää yhtiön verkkosivuilla olevan yhteydenottolomakkeen tai yhteystietojen kautta.

4. Miten tehdään ilmoitus

Jos henkilö havaitsee tai perustellusti epäilee lakien tai yhtiön Code of Conductin määräysten vastaista toimintaa yhtiössä, rohkaisemme häntä viipymättä ilmoittamaan asiasta Soneparin ilmoituskanavaan www.sonepar.com/alert.

Ilmoittaminen sisäisen ilmoituskanavan kautta on **luottamuksellista ja ilmoittaja voi halutessaan pysyä anonyyminä**. Ilmoittajan henkilöllisyys sekä ilmoituksen kohteena olevien henkilöllisyys ja ilmoitukseen liittyvät asiakirjat säilytetään ehdottoman luottamuksellisina, ellei Soneparilla ole lain mukaista velvollisuutta ilmoittaa tietoja tai osaa niistä viranomaiselle.

Ilmoituksen tekijän ei tarvitse esittää varmoja todisteita epäilystensä tueksi, mutta hänen tulee olla vakuuttunut niiden todenperäisyydestä ja toimia vilpittömässä mielessä. Vilpittömällä mielellä tarkoitetaan sitä, että ilmoittajalla on perusteltu syy uskoa rikkomista koskevan tiedon paikkansapitävyyteen ilmoittamishetkellä. **Syytöksiä ei saa esittää vahingoittamistarkoituksessa tai jos tietää ne perättömiksi.**

Ilmoitukseen ei tulisi tarpeettomasti sisällyttää henkilöitä koskevia arkaluonteisia tietoja, elleivät ne ole välttämättömiä huolenaiheen kuvailemisen kannalta.

5. Ilmoitusten käsittely ja tutkinta

Soneparin ilmoituskanavan kautta jätettyjen ilmoitusten käsittelystä ja jatkotoimista Sonepar Suomi Oy:ssä vastaa yhtiön Talousjohtaja ja Henkilöstöjohtaja (jäljempänä "ilmoitusten tutkintatiimi"). Ilmoituksen käsittelyyn ja tutkimiseen ei kuitenkaan koskaan osallistu henkilö, jota ilmoitus koskee tai jolla on yhteyksiä epäiltyyn rikkomukseen.

Ilmoituskanavan teknisen alustan tarjoaa ulkopuolinen palveluntarjoaja EQS Group AG. Ilmoituskanavassa tapahtuva viestintä on salattua.

Ilmoituksen käsittelijät toimittavat vastaanottokuittauksen ilmoittajalle seitsemän (7) päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ja ryhtyvät tarpeellisiin jatkotoimiin.

Käsittelijät voivat ilmoituskanavan kautta esittää jatkokysymyksiä ilmoituksen tekijälle. Ilmoituksen lähettänyt henkilö pysyy halutessaan nimettömänä myös jatkokeskustelussa ilmoituksen käsittelijöiden kanssa.

Käsittelijät voivat hylätä ilmoituksen, jos on ilmeistä, että ilmoitus ei koske tämän Whistleblowing-ohjeistuksen mukaista tilannetta, ilmoitusta ei ole tehty vilpittömässä mielessä tai se on tehty vahingoittamistarkoituksessa, saatavilla ei ole riittävästi tietoa, jotta tutkinta olisi mahdollista käynnistää, annettujen tietojen todenperäisyyttä ei pystytä luotettavasti selvittämään tai ilmoituksessa esitetty asia on jo ratkaistu.

Tutkimusprosessin aikana käsittelijät voivat tarvittaessa pyytää tietoja ja asiantuntemusta myös ilmoitusten tutkintatiimin ulkopuolisilta henkilöiltä, jolloin luottamuksellisuus koskee myös heitä.

Ilmoittajalle kerrotaan kolmen (3) kuukauden kuluessa vastaanottoilmoituksen toimittamisesta, mitä toimenpiteitä ilmoituksen perusteella toteutetaan. Asianmukaiset korjaavat toimenpiteet, sikäli kuin ne ovat tarpeen, perustuvat aina perusteellisen tutkinnan tuloksiin.

Kaikilla työntekijöillä on velvollisuus tehdä yhteistyötä sisäisissä tutkimuksissa ja antaa kysyttäessä totuudenmukaista tietoa ja pyydettyä tarpeelliset asiakirjat. **Kaikkien työntekijöiden on pidettävä luottamuksellisena kaikki tutkimuksissa saamansa tieto**, mukaan lukien ilmoittajan sekä rikkomuksesta epäillyn henkilön henkilöllisyys.

Myös ilmoittajaa ilmoittamismenettelyssä avustaneen henkilön on pidettävä salassa avustamisen yhteydessä saamansa ilmoitusta ja ilmoittajaa koskevat tiedot.

6. Seuraamukset tahallisesta perättömästä ilmoituksesta

Ilmoituksen tekijän on toimittava vilpittömin mielin. Vilpittömällä mielellä tarkoitetaan sitä, että ilmoittajalla on perusteltu syy uskoa rikkomista koskevan tiedon paikkansapitävyyteen.

Jos ilmoittaja käyttää ilmoitusmenettelyä väärin esittämällä tietoisesti perättömiä tai pahantahtoisia väitteitä, hän syyllistyy vakavaan rikkomukseen, mikä voi johtaa työoikeudellisiin kurinpitotoimiin, jopa työsuhteen päättämiseen, sekä yksityisoikeudellisiin ja rikosoikeudellisiin seuraamuksiin:

Tahallisesti vääriä tietoja ilmoittaneen tai julkistaneen ilmoittajan on korvattava ilmoituksen kohteelle siten aiheuttamansa vahinko ilmoittajansuojelulain mukaisesti. Lisäksi henkilö, joka tahallaan ilmoittaa tai julkistaa vääriä tietoja, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ilmoittajansuojelulain rikkomisesta sakkoon.

7. Vastatoimien kieltä ja ilmoittajansuojelulain mukaisen erityisen ilmoittajan suojan edellytykset

7.1. Vastatoimien kieltä

Sonepar on sitoutunut tiukkaan vastatoimet kieltävään politiikkaan.

Sonepar ei suvaitse vastatoimia niitä henkilöitä kohtaan, jotka työnsä, toimensa tai tehtävänsä yhteydessä ovat saaneen rikkomista koskevia tietoja yhtiön toiminnassa, ja vilpittömin aikein ilmoittavat epäilyistä rikkomuksista tai osallistuvat rikkomista koskevan asian tutkimuksiin.

Kielletyksi vastatoimeksi katsotaan sellainen suora tai välillinen teko tai laiminlyönti, jonka syynä on ilmoittaminen ja joka aiheuttaa tai voi aiheuttaa ilmoittavalle henkilölle haittaa.

Kiellettyä on myös estää tai yrittää estää ilmoittajaa ilmoittamasta epäiltyä rikkomista koskevaa tietoa.

7.2. Ilmoittajansuojelulain mukaisen ilmoittajan suojan edellytykset

Ilmoittajansuojelulaissa on säädetty **erityinen ilmoittajan suoja**, jonka saamisen yleisenä edellytyksenä on, että:

- a) ilmoittajalla on perusteltu syy uskoa rikkomista koskevan tiedon paikkansapitävyyteen ilmoittamishetkellä, ja
- b) tällainen tieto kuuluu ilmoittajansuojelulain soveltamisalaan (joka on määritelty tämän ohjeistuksen kohdassa 8), sekä
- c) ilmoitus organisaation toiminnassa havaitusta rikkomisesta tehdään ensisijaisesti kyseisen organisaation sisäiseen ilmoituskanavaan, jollei ilmoittamisesta suoraan toimivaltaisen viranomaisen ilmoituskanavaan ole erikseen muualla lainsäädännössä säädetty.

Edellytysten täytyessä kiellettyjen vastatoimien kohteeksi joutuneella henkilöllä voi olla ilmoittajansuojelulain mukaisesti oikeus saada vastatoimen aiheuttamasta loukkauksesta hyvitystä ja/tai vahingonkorvausta vastatoimen aiheuttamasta taloudellisesta vahingosta siltä, joka on ilmoittajansuojelulain vastaisesti kohdistanut häneen vastatoimia.

Ilmoittajansuojelulain mukaista erityistä ilmoittajan suojaa saavat myös, edellytysten täytyessä, suojattavaa ilmoittajaa ilmoittamismenettelyssä avustaneet henkilöt sekä henkilöt, joiden ilmoittaminen on tahallisesti estetty tai yritetty estää.

Tässä kohdassa 7.2 kuvattua ilmoittajansuojelulain mukaista erityistä ilmoittajan suojaa ei saada kuitenkaan ilmoitettaessa vain Soneparin Code of Conductin vastaisesta rikkomuksesta, vaan ainoastaan jos edellä luetellut ilmoittajansuojelulain edellytykset täyttyvät ja ilmoitus koskee ilmoittajansuojelulain soveltamisalaan kuuluvan lain rikkomisepäilyä.

8. Toissijainen (ulkoinen) ilmoituskanava

Soneparin toiminnassa havaituista väärinkäytöksistä tai epäilyistä rikkomuksista tulee ensisijaisesti tehdä ilmoitus yhtiön sisäiseen ilmoituskanavaan.

Ilmoituksen voi kuitenkin tehdä myös viranomaisten keskitettyyn ulkoiseen ilmoituskanavaan, mikäli kaikki alla luetellut edellytykset täyttyvät.

Ilmoituksen voi tehdä keskitettyyn ulkoiseen ilmoituskanavaan, mikäli ilmoitus koskee ilmoittajansuojelulaissa tarkoitettua oikeudenalaa (jotka lueteltu alla) ja ilmoitus koskee epäiltyä väärinkäytöstä tai tekoa tai laiminlyöntiä, joka on säädetty rangaistavaksi tai josta voi seurata hallinnollinen seuraamus tai joka voi vakavasti vaarantaa lainsäädännön yleisen edun mukaisten tavoitteiden toteutumisen.

Ilmoittajansuojelulain mukaisia oikeudenaloja ovat:

- julkiset hankinnat lukuun ottamatta puolustus- ja turvallisuushankintoja;
- finanssipalvelut, -tuotteet ja -markkinat sekä
- rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ehkäiseminen
- tuoteturvallisuus ja vaatimustenmukaisuus
- liikenneturvallisuus
- ympäristönsuojelu
- säteily- ja ydinturvallisuus
- elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuus sekä eläinten terveys ja hyvinvointi
- EU:n toiminnasta annetun sopimuksen 168 artiklan tarkoittama kansanterveys
- kuluttajansuoja
- yksityisyyden ja henkilötietojen suoja sekä verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuus
- kilpailuoikeus
- EU:n varainhoito, valtiontuet ja avustukset
- tullilainsäädäntö
- verolainsäädäntö

Edellytyksenä ilmoittamiselle ulkoiseen ilmoituskanavaan on lisäksi, että a) ilmoituksen tekijä on ensin ilmoittanut rikkomisesta yhtiön sisäiseen ilmoituskanavaan, mutta hänellä on perusteltu syy uskoa, ettei sisäisen ilmoituksen perusteella ole ryhdytty tarpeellisiin toimenpiteisiin ilmoituksen paikkansa pitävyden selvittämiseksi ja tarvittaessa rikkomiseen puuttumiseksi lain edellyttämässä 3 kuukauden määräajassa tai b) ilmoittajalla on perusteltu syy uskoa, että rikkomiseen ei voida puuttua tehokkaasti sisäisen ilmoituksen perusteella tai että hän on vaarassa joutua vastatoimien kohteeksi.

Oikeuskanslerinvirasto toimii ilmoittajansuojelulain mukaisena keskitettynä ulkoisena ilmoituskanavana, jollei ilmoittamisesta suoraan toimivaltaisen viranomaisen ilmoituskanavaan ole erikseen säädetty. Oikeuskanslerinvirastolla on verkkosivuillaan sähköinen lomake ilmoittamista varten sekä ohjeistus ilmoittajille keskitettyyn ilmoituskanavaan ilmoittamisesta. Lisäksi oikeuskanslerinvirastolla on erillinen sähköpostiosoite ilmoittajansuojelu@gov.fi ja puhelinnumero ilmoittamista varten. Ilmoituksen voi tehdä keskitettyyn kanavaan myös suullisesti. Oikeuskanslerinvirasto on nimennyt omasta henkilöstöstään ne, jotka käsittelevät ilmoituksia.

Lisätietoja ilmoittamisesta oikeuskanslerinviraston keskitettyyn ulkoiseen ilmoituskanavaan ilmoittajan suojelun yleisiin edellytyksiin löytyy oikeuskanslerinviraston sivustolta:

<https://oikeuskansleri.fi/ilmoittajansuojelu>.

9. Tietosuoja

Ilmoituskanavassa käsitellään henkilötietoja ilmoituksen kohteena olevasta sekä muista asiaan liittyvistä henkilöistä, kuten todistajista, sekä ilmoittajasta, mikäli ilmoittaja on tehnyt ilmoituksen omalla nimellään. Sonepar käsittelee henkilötietoja tietosuojaa koskevan lainsäädännön mukaisesti. Sovellettavaa lainsäädäntöä ovat mm. ilmoittajansuojelulaki, tietosuoja-asetus (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679) ja laki yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004).

Henkilötietojen käsittely perustuu lakisääteiseen veloitteeseen ja Soneparin oikeutettuun etuun. Tietoja käytetään mm. väärinkäytösten seuraamiseen ja selvittämiseen sekä tarvittaessa oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi.

Ilmoituskanavan puitteissa tapahtuvasta henkilötietojen käsittelystä on laadittu erillinen tietosuojaseloste, joka on saatavilla ilmoituskanavan yhteydessä. Tietosuojaselosteelta löytyy tarkemmat tiedot mm. kerättävistä henkilötiedoista, säilytysajoista ja rekisteröidyn oikeuksista.

LIITTEET:

Ilmoittajansuojelulaki: [Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta \(1171/2022\)](#)

Soneparin Whistleblowing-ilmoituskanavaa koskeva tietosuojaseloste